



17.8.2010

19

LAUSUNTO ALOITTEESTA POTILASTULKKIEN PALKKAAMISESTA

Terke 2010-1445

TJA Terveyslautakunta päättäneen antaa aloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Helsingin on kaksikielisenä kuntana järjestettävä palvelunsa sekä suomeksi että ruotsiksi. Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan kaupungin palvelut on järjestettävä niin, että asukkaita voidaan palvella kaksikielisesti kaupungin kaikilla tehtävääalueilla. Virastojen ja laitosten on varmistettava koulutusta järjestämällä, opintoja tukemalla ja palvelukseen otettavien kielitaitoon huomiota kiinnittämällä, että henkilöstöllä on lain edellyttämä kielitaito.

Kielilaisissa tarkoitetun kielellisen palvelutason ylläpitämiseksi virastoissa ja laitoksissa tulee olla riittävä määrä suomen ja ruotsin kieltä taitavia henkilöitä. Kielelliset oikeudet on otettava huomioon myös järjestettäessä kaupungin palveluja ostopalveluina. Palvelujen antamisesta on huolehdittava myös muilla kielillä, jos siitä erikseen sovitaan tai se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Terveysasemilla ruotsinkielisten potilaiden palvelu on keskitetty Viiskulman, Munkkiniemen ja Itäkeskuksen terveysasemille. Näillä terveysasemilla on ruotsinkieltä taitavaa henkilökuntaa äidinkieleltään ruotsinkielisten henkilöiden palvelemiseksi.

Terveyskeskus on pysyväisohjeessa määrittellyt henkilöstöltä eri tehtävissä vaadittavan kielitaidon. Suomen kieli on virkakieli, joten koko henkilöstöltä vaaditaan suomen kielen taito. Terveyskeskuslääkäreiltä vaaditaan suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito. Hoitohenkilökunnalta vaaditaan suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito. Ruotsinkielisissä palvelupisteissä koko henkilökunnalta vaaditaan ruotsin kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito sekä suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito.

Terveyskeskus edellyttää myös lääkäripalveluja myyviltä yrityksiltä yhtenä sopimusehtona, että lääkäreillä on terveyskeskuksen ohjeen mukainen kielitaito.

Terveysasemilla työskentelevistä lääkäreistä lähes 15 prosentilla



17.8.2010

äidinkieli on jokin muu kuin suomi tai ruotsi. Terveyskeskuksen ohjeen mukaan henkilökunnan valinnasta päättävät viranhaltijat voivat yksittäistapauksissa erikseen tekemänsä päätöksen perusteella poiketa kielitaitovaatimuksista. Jos tehtävän täyttävä viranomais katsoo tarkoituksenmukaiseksi, että tehtävässä vaaditaan asiakkaiden palvelun vuoksi jonkin muun kielen kuin suomen tai ruotsin kielen taitoa, tulee tämä vahvistaa tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi jokaisen viran ja toimen osalta erikseen. Tällöin kyseisessä tehtävässä ei tarvitse vaatia edellä mainittua ruotsin kielen taitoa muissa kuin ruotsinkielistä väestöä palvelevissa yksiköissä.

Terveydenhuollon ammattihenkilölain mukaan (7.12.2007/1200) terveydenhuollon ammattihenkilöllä tulee olla hänen hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä kielitaito. Terveyskeskus on kielitaitoa koskevassa ohjeessaan korostanut, että tehtävän täyttävän viranomaisen on varmistettava, että terveyskeskuksessa määritelty kielitaitovaatimus täyttyy ja henkilöllä on ammatin harjoittamiseen (asiakastyö, potilastietojen dokumentointi, lääkehoito jne.) tarvittava kielitaito. Ohjeessa todetaan myös, että ammattihenkilön on tarvittaessa osallistuttava työnantajan järjestämään kielikoulutukseen ja kielikokeeseen tai vastaavaan.

Euroopan talousalueen (ETA) ulkopuolella tutkinnon suorittaneiden lääkäreiden on saatava sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) lupa ammatinharjoittamiseen Suomessa. Valvira on asettanut ammatinharjoittamisluvan myöntämiselle terveydenhuollon ammattihenkilöstä annetun asetuksen 14 §:n perusteella seuraavat ehdot: 1) ulkomailla suoritettu lääkärin ammattiin johtava koulutus 2) vähintään kuuden kuukauden harjoittelu suomalaisessa julkisen terveydenhuollon yksikössä 3) suomen kielen riittävä taito 4) kolmiosainen kuulustelu, ns. Tampereen yliopiston tentti.

Valvira edellyttää ennen ammatinharjoittamisluvan saamiseksi tarvittavaa harjoittelua, että ETA alueen ulkopuolella tutkinnon suorittaneilla lääkäreillä on valtionhallinnon kielitutkinnolla tai yleisellä kielitutkinnolla osoitettu suomen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito. Työvoiman vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin mukaan Valvira ei voi vaatia ETA alueen kansalaisilta suomen kielen taidon osoittamista ammatinharjoittamisluvan myöntämisen yhteydessä. Valvira informoi lääkäreitä tällöin siitä, että Suomi on kaksikielinen maa. Suomen ja ruotsin kielen taidon toteaminen palkattaessa terveyskeskuslääkäreitä sijaisuuksiin tai vakinaisiin virkoihin, on tehtävään palkkaavan ylilääkärin vastuulla.



17.8.2010

Terveyskeskus on todennut maahanmuuttajataustaisen henkilökunnan ammatillisessa kielitaidossa jossain määrin puutteita. Tämän vuoksi vuonna 2009 aloitettiin henkilöstökeskuksen kanssa yhteistyössä ammatillisen suomen kielen palvelukokonaisuushanke (ASKI), jonka tarkoituksena on:

- riittävän, työtehtävissä tarvittavan suomen kielen taidon määrittelemisen ammattialoittain
- maahanmuuttajataustaisen henkilöstön olemassa olevan ammatillisen suomen kielen taidon tunnistaminen testausten avulla ja kielitaidon kehittämistarpeiden arviointi
- työntekijöiden ammatillisen kielitaidon kehittäminen kielikoulutuksen avulla sellaiseksi, että se vastaa työtehtävien tarpeita
- ammatillisiin suomen kielen koulutuksiin soveltuvan oppimateriaalin tuottaminen
- uusien maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden perehdyttämiseen soveltuvan materiaalin muokkaaminen

Hanke kohdistuu ensisijaisesti hoitohenkilökunnan ja terveyskeskuslääkäreiden riittävän ammatillisen suomen kielen taidon varmistamiseen siten, että heillä on riittävä kielitaito potilaiden ymmärtämiseen heidän kanssaan keskusteluun sekä hoidon kirjaamiseen. Jo ennen hankkeen alkamista maahanmuuttajataustaisella henkilökunnalla on ollut mahdollisuus osallistua kaupungin järjestämille suomen kielen kursseille.

Terveyskeskus on pyrkinyt ylläpitämään ja kehittämään henkilökunnan ruotsin kielen taitoa mahdollistamalla heille osallistuminen kaupungin järjestämille suomen ja ruotsin kielen kursseille työpaikoilla.

Terveyslautakunta katsoo, että aloitteessa esitetty potilastulkkien palkkaaminen ei ole tarkoituksenmukaista, koska kielilain ja julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain sekä kaupungin ohjeiden mukaan virastojen on turvattava kielilain mukaiset palvelut vaatimalla heitä palvelevalta henkilökunnalta suomen ja ruotsin kielen taitoa. Ammattihenkilölaki osaltaan edellyttää terveydenhuollon ammattihenkilöiltä tehtävän hoitamiseksi riittävää kielitaitoa. Terveyskeskus on määritellyt kielitaitovaatimukset ja järjestänyt palvelunsa, mukaan lukien ostopalvelut, siten, että asiakkaita voidaan palvella suomeksi ja ruotsiksi. Terveyskeskus on yhdessä henkilöstökeskuksen kanssa parhaillaan ASKI - hankkeessa korjaamassa niitä suomen kielen taidon puutteita, joihin aloitteentekijät ovat kiinnittäneet huomiota. Terveyskeskus tulee toimenpiteillään



17.8.2010

potilastulkkeja, jotka samalla myös opettavat työntekijät ymmärtämään ja keskustelemaan potilaiden kanssa sekä tekemään oikein tarpeelliset tiedostot. ”

Aloitteesta on pyydetty terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle 10.9.2010 mennessä.

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
terveyskeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Siltasaarekatu 13
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/terveyskeskus>

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504